

Examen AA

Financial Accounting 2

DATUM: 9 januari 2025
TIJD: 10:30 – 13:30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 5 opgaven met in totaal 27 vragen;
- Het aantal pagina's inclusief het voorblad is 10;
- Controleer of dit examen compleet is!;
- Indien het examen op elektronische wijze wordt gemaakt, volg de instructies die daarvoor gelden.
Anders geldt (ook) onderstaand:
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's;
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft;
- Schrijf duidelijk en gebruik uitsluitend een zwart- of blauwschrijvende pen! (uitwerkingen in een andere kleur of met potlood worden niet beoordeeld);
- Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort;
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend (indien u verwijst naar wet- en/of regelgeving, vermeld dan het betreffende artikel en lidnummer);
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld;
- Bent u klaar met het examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.

Toegestane hulpmiddelen:

- Rekenmachine volgens beleid en instructie hogeschool;
- Handboek externe verslaggeving 2024 Deloitte en/of Handboek jaarrekening 2024 EY en/of KPMG Jaarboek externe verslaggeving 2024; een eerdere jaareditie is toegestaan, maar wel voor eigen risico.

Veel succes toegewenst!

Opgave 1: Maximaal te behalen punten: 25

Opgave 2: Maximaal te behalen punten: 30

Opgave 3: Maximaal te behalen punten: 20

Opgave 4: Maximaal te behalen punten: 15

Opgave 5: Maximaal te behalen punten: 10

(bij elke vraag staat het maximaal te behalen punten)

Totaal: 100 punten. Geslaagd bij 55 punten of meer.

Opgave 1 (25 punten): immateriële vaste activa

Slaap Lekker BV (hierna SL) is onderdeel van de Slaap Holding BV, welke holding een groot aantal werkmaatschappijen in eigendom heeft. SL houdt zich bezig met de fabricage en verkoop van hoogwaardige matrassen. Het matras van SL geeft de consument een ware slaapbeleving, gebruikmakend van onder meer ruimtevaarttechnologie. De vennootschap ontwikkelt zelf ook matrassen voor verschillende doelgroepen en is daarin zeer succesvol.

Ultimo 2023 (en vergelijkend 2022) is de concept-balans van de vennootschap als volgt weer te geven (bedragen x 1.000):

<i>Activa</i>	2023	2022	<i>Passiva</i>	2023	2022
Immateriële vaste activa	1.600	1.080	Eigen Vermogen	14.600	13.000
Materiële vaste activa	7.500	6.000			
			Voorzieningen	500	450
Voorraden	9.500	8.000	Langlopende schulden	1.500	1.750
Debiteuren	5.000	4.500			
Liquide middelen	1.100	920	Kortlopende schulden	8.100	5.300
Totaal	24.700	20.500	Totaal	24.700	20.500

De immateriële vaste activa bestaan voor de resp. jaren uit de volgende categorieën en bedragen:

	2023	2022	Afschrijvings- termijn
Goodwill die van derden is verkregen	300	360	10 jaar
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.200	640	15 jaar
Kosten van verwerving terzake concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	100	80	5 jaar
Totaal	1.600	1.080	

Zoals hiervoor blijkt heeft SL een drietal soorten immateriële vaste activa in haar balans opgenomen.

- 1a** In welke RJ zijn de algemene activeringscriteria voor immateriële vaste activa opgenomen? 2p
- 1b** Voor welke posten van immateriële vaste activa dient in de balans van SL een wettelijke reserve gevormd te worden? Onderbouw met verwijzing naar de Nederlandse wetgeving. 2p

In de grondslagen opgenomen in de jaarrekening zijn de afschrijvingstermijnen vermeld van de immateriële vaste activa. Deze zijn in de tabel hiervoor samengevat.

- 1c** Beoordeel de afschrijvingstermijnen van Goodwill en Kosten van onderzoek en ontwikkeling op basis van geldende wet- en/of regelgeving. 2p
- 1d** Onder de kosten van verwerving terzake van concessies etc. is voor een bedrag van € 100.000 opgenomen. Betreft dit naar uw mening van derden gekochte of intern ontwikkelde immateriële vaste activa? Motiveer uw antwoord en verwijs naar de relevante regelgeving. 2p

- 1e** In het boekjaar 2023 zijn uitgaven ten bedrage van € 860.000 geactiveerd in de categorie kosten van onderzoek en ontwikkeling. Dit betrof vooral uitgaven in het project 'ruimtevaarttechnologie matrassen'. Deze zogenaamde slaapbeleving gaat uit van de gewichtsloosheid in de ruimte en zou voor de consument een zwevend gevoel geven voor-, tijdens- en na het slapen.

De geactiveerde uitgaven betroffen in detail:

#	Uitgaven in 2023	2023 (bedragen x € 1.000)
1	- Interne loonkosten 10.000 uur x € 25 ter voltooiing doorontwikkeling van het matras	250
2	- Ingekochte speciale materialen ten behoeve van de toepassing van de ruimtevaarttechnologie in het matras	250
3	- Kosten reis USA (Houston) ter oriëntatie ruimtevaart	50
4	- Ingekochte engineeringssuren (500) x € 150) voor ondersteuning bij de doorontwikkeling van het matras	75
5	- Kosten voor marktonderzoek om te onderzoeken wat de ideeën van slaapbeleving zijn bij consumenten	150
6	- Uitgaven voor trainingsactiviteiten	85
	Totaal	860

Zijn alle hierboven genoemde uitgaven te activeren onder immateriële vaste activa ? Motiveer per item uw antwoord. 9p.

- 1f** Het bedrag geactiveerd als goodwill van pro resto € 300.000 ultimo 2023 is betaald bij een activa/passiva transactie in het verleden, waarbij een locale fabriek voor kindermatrassen was overgenomen. Er is in 2020 € 600.000 goodwill betaald. Inmiddels is cumulatief € 300.000 afgeschreven. De directie is nu van mening dat de afschrijvingstermijn van 10 jaar feitelijk te hoog is ingeschat en wil deze aanpassen naar 6 jaar.

In RJ 140 en RJ 145 worden resp. de regels gegeven voor stelsel- en schattingswijzigingen. Geef gemotiveerd aan of de wijziging in de economische levensduur van de goodwill geduid moet worden als een schattings- of stelselwijziging. 3p

- 1g** Noem twee argumenten die de directie zal hebben om tot aanpassing van de afschrijvingstermijn van 10 naar 6 jaar te gaan? 2p

- 1h** Gebaseerd op de keuze in 1g: hoe dient dit te worden verwerkt in de jaarrekening van de vennootschap ? Motiveer uw antwoord (bedragen worden niet gevraagd). 3p

Opgave 2 (30 punten): kasstroomoverzicht

De concept balans van SL was in opgave 1 als volgt weergegeven (bedragen x € 1.000):

<i>Activa</i>	2023	2022	<i>Passiva</i>	2023	2022
Immateriële vaste activa	1.600	1.080	Eigen Vermogen	14.600	13.000
Materiële vaste activa	7.500	6.000			
			Voorzieningen	500	450
Voorraden	9.500	8.000	Langlopende schulden	1.500	1.750
Debiteuren	5.000	4.500			
Liquide middelen	1.100	920	Kortlopende schulden	8.100	5.300
Totaal	24.700	20.500	Totaal	24.700	20.500

De daarbij behorende concept winst en verliesrekening over 2023 en 2022 is als volgt (bedragen x € 1.000):

	2023	2022
Som der bedrijfsopbrengsten	13.000	11.500
Kosten van grond en hulpstoffen	4.500	3.900
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	750	650
Lonen en salarissen	1.875	1.725
Sociale lasten	565	520
Afschrijvingen op immateriële en materiele vaste activa	1.600	1.400
Overige bedrijfskosten	950	1.625
Som der bedrijfslasten	10.240	9.820
	2.760	1.680
Rentelasten en soortgelijke kosten	60	80
Resultaat voor belastingen	2.700	1.600
Belastingen	700	400
Resultaat na belastingen	2.000	1.200

Nadere toelichting op de posten:

- In de immateriële vaste activa is in het boekjaar € 920.000 geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling en concessies.
- De afschrijving op de materiele vaste activa bedroeg in 2023 € 1.200.
- Het resultaat over 2022 is op basis van een besluit van de Algemene Vergadering van aandeelhouders in mei 2023 uitgekeerd aan Slaap Holding B.V. als dividend.
- Besloten is tevens dat het resultaat 2023 toegevoegd wordt aan de algemene reserve.
- In 2023 is € 800.000 aan het eigen vermogen toegevoegd door de uitgifte van € 200.000 nominaal aandelenkapitaal.
- Op basis van voorlopige aanslagen is de belastinglast van de resp. boekjaren reeds in de betreffende boekjaren betaald.
- Er is geen sprake van overlopende intrest baten/lasten.

- 2a** Volgens de RJ moet het begrip kas in het kasstroomoverzicht in ruime zin worden opgevat. Er wordt in dat kader een definitie gegeven van geldmiddelen. Momenteel wordt er veel gehandeld en betaald in crypto-valuta en wel op zodanige wijze dat ook ondernemingen daarmee kunnen betalen. Vallen crypto-valuta onder de definitie van geldmiddelen zoals bedoeld in de RJ ? Motiveer uw antwoord. 2p
- 2b** Op welke wijze kan volgens de RJ de weergave van kasstromen uit operationele activiteiten volgens de directe methode worden verkregen ? 2p
- 2c** Geef het kasstroomoverzicht over 2023 van SL gebaseerd op de balans en winst en verliesrekening, alsmede de nadere toelichting op de posten. Gebruik hierbij de indirecte methode en indeling zoals voorgeschreven in de RJ 360. 18p
- 2d** Veronderstel nu het volgende:
Onder de investeringen in de Materiele Vaste Activa is een in 2023 gekochte machine opgenomen ten bedrage van € 1.200.000 die via financial leasing is gefinancierd. Dit 10 jarige contract met een jaarlijkse termijn van € 155.400 is op 1 januari 2023 afgesloten en voorziet in de volledige financiering van het object. De rente bedraagt 5%.
Neem nu het kasstroomoverzicht van vraag 2c in ogenschouw. Welke posten zullen dan wijzigen of moeten worden toegevoegd ? Motiveer elke mutatie met een toelichting en/of berekening. 7p
- 2e** Stel nu dat de investering genoemd in vraag 2d via operational leasing was gefinancierd. Waar worden dan de leasetermijnen in het kasstroomoverzicht opgenomen ? 1p

Opgave 3 (20 punten): Voorzieningen en Schulden

De concept balans van SL was in opgave 1 als volgt weergegeven (bedragen x € 1.000):

<i>Activa</i>	2023	2022	<i>Passiva</i>	2023	2022
Immateriële vaste activa	1.600	1.080	Eigen Vermogen	14.600	13.000
Materiële vaste activa	7.500	6.000			
			Voorzieningen	500	450
Vorraden	9.500	8.000	Langlopende schulden	1.500	1.750
Debiteuren	5.000	4.500			
Liquide middelen	1.100	920	Kortlopende schulden	8.100	5.300
Totaal	24.700	20.500	Totaal	24.700	20.500

- 3a** In de balans is een voorziening opgenomen die ultimo 2023 op € 500.000 is gewaardeerd. Die voorziening is uitsluitend gebaseerd op het feit dat een type matras, welke al enige tijd op de markt is, klachten geeft. De bijzondere veren-techniek die voor een onvervalste heerlijke nachtrust had moeten dienen, blijkt na een aantal jaren -intensief- gebruik toch minder robuust dan gedacht. Vanuit de detaillisten zijn klachten van hun cliënten aangedragen en die worden door de directie van SL serieus genomen, hoewel deze mogelijk buiten de garantieperiode vallen. Momenteel is er evenwel nog geen financiële claim via het detaillisten-kanaal ingediend, maar men denkt dat dergelijke claims wel degelijk kunnen komen.
Is het - bovenstaande in ogenschouw nemende – terecht dat de directie een voorziening ultimo 2023 van € 500.000 heeft gevormd ? Motiveer uw antwoord mede aan de hand van RJ 252.201 en de bepalingen in BW 2: 374 lid 1. 3p.
- 3b** Stel nu dat tegen het einde van het boekjaar 2024 duidelijk wordt dat:
- er 10.000 matrassen zijn verkocht ter waarde van gemiddeld € 1.500;
- intern is berekend dat indien een matras niet robuust blijkt te zijn - zoals beloofd - dit een compensatie van € 450 per verkocht matras zal kunnen betekenen;
- er momenteel 750 claims zijn binnengekomen bij SL en dat er een kans is dat 40% met succes niet tot betaling gaat leiden (ver buiten de garantieperiode) en 60% kans op uitbetaling van de genoemde € 450 per consument. Deze informatie kan dienen om ultimo 2024 een voorziening te treffen in de balans van de vennootschap. Hoe hoog zal de voorziening dan maximaal kunnen worden ? 2p.
- 3c** Het bedrag oorspronkelijk opgenomen ultimo 2023 bedraagt € 500.000. De directie komt nu tot geheel andere inzichten qua bedrag (zie het antwoord in 3b) en verplichting. Op welke wijze dient deze, naar nu blijkt, fout in de jaarrekening 2023 te worden hersteld in 2024? Motiveer uw antwoord met verwijzing naar de relevante regelgeving. 3p.
- 3d** Door SL is op 1 januari 2024 ter financiering van het benodigde machinepark voor de productie van de matrassen met ruimtevaarttechnologie in 2026 een obligatielening uitgegeven met een nominaal bedrag van € 3.500.000. Deze lening is ondergebracht bij de (particuliere) eigenaren van Slaap Groep.

Verder is gegeven dat:

- de begeleidende investment-bank een fee van € 150.000 in rekening heeft gebracht;
- de couponrente op deze lening bedraagt 5%, welke ultimo een kalenderjaar wordt betaald;
- het effectieve rentepercentage is 5,6% (Afgerond percentage. U mag verder dit percentage toepassen)
- aflossing vindt ineens plaats (bullet) aan het einde van de looptijd;
- de looptijd is 10 jaar en
- als onderliggende zekerheid wordt betreffende machinepark in pand gegeven.

Voor welk bedrag dient deze lening gewaardeerd te worden bij de zogenaamde eerste verwerking en op welk artikel in de RJ is dat gebaseerd? 2p.

- 3e** Waardering ná de eerste waardering geschiedt tegen de geamortiseerde kostprijs. Bereken bedoelde kostprijs ultimo 2024 en 2025 en laat zien hoe de bedragen tot stand zijn gekomen. 6p.
- 3f** Geef aan de hand van de berekeningen in vraag 3e de journaalpost van de rentelast in de winst en verliesrekening voor het jaar 2024 (geef duidelijk aan R- resultaat- en B-alans-) 2p.
- 3g** Geef aan de hand van de berekeningen in vraag 3e de journaalpost van de feitelijke betaalde rente in het jaar 2024 (geef duidelijk aan R- resultaat- en B-alans-) 2p.

Opgave 4 (15 punten): bijzondere waardeverminderingen

Zoals al eerder vermeld waren er problemen met een type matras. Veronderstel dat betreffende type wordt uit de handel genomen en de machines kunnen daarna niet meer volledig bezet worden. De machines zijn zo specifiek, dat naast de productie van een bepaald type kindermatrassen de productielijn dus nog maar beperkt inzetbaar is.

De gegevens waar de directie over beschikt waren ultimo 2023 als volgt:

- Boekwaarde van de betreffende productielijn € 3.500.000
- Gemiddelde resterende gebruiksduur van 15 jaar en een restwaarde van (verondersteld) nihil;
- Opbrengstwaarde productielijn (voor een concurrent) € 1.500.000
- Bedrijfswaarde van de productielijn is € 2.500.000

4a Geef een gemotiveerde berekening van de omvang van de eventuele bijzondere waardevermindering die ultimo 2023 op de post materiële vaste activa had moeten worden geboekt gebruikmakend van bovenstaande gegevens. 3p.

4b Geef de journaalpost van de bijzondere waardevermindering ultimo 2023 (geef duidelijk aan R- resultaat- en B-alans-). 2p.

4c Motiveer welk accountingprincipe centraal staat bij het toepassen van een dergelijke waardevermindering. 2p.

Stel nu dat de situatie ultimo 2024 met betrekking tot de productielijn zich als volgt laat samenvatten, waarbij er toch ook andere matrassen op de lijn geproduceerd kunnen worden: :

- Boekwaarde ultimo 2024 € 2.333.333
- Opbrengstwaarde is nu € 1.250.000
- Jaarlijkse kasstromen (nog 14 x) € 350.000
- De jaarlijkse kasstroom wordt geacht einde van het jaar te leiden tot een ingaande kasstroom
- Disconteringsvoet is 4%
- De contante waarde van 14 kasstromen van € 1 tegen 4% bedraagt € 10,56 (Afgerond. U mag verder deze factor toepassen).

4d Wat zou ultimo het boekjaar 2024 de correctie op de bijzondere waardevermindering zijn, als die laatste in 2023 wel was geboekt (zoals berekend bij 4a) rekening houdend met de nieuwe gegevens. 8p.

Opgave 5 (10 punten): fusies en overnames

In de loop van 2024 heeft de groepsdirectie van Slaap Groep besloten om de groepsmaatschappijen Slaap Lekker (SL) en Bed Beter (BB) te laten fuseren. Beide vennootschappen zijn complementair en bij BB is tevens geen adequate invulling van de vacant geworden directie. Tevens liggen de productiefaciliteiten qua afstand niet ver van elkaar.

- 5a** Bij fusies en overnames kunnen verschillende methoden gehanteerd worden voor het samenvoegen van de betreffende vennootschappen. Welke methoden zijn mogelijk en welke zal in deze specifieke situatie het meest voor de hand liggen ? Vermeld tevens de relevante bepalingen uit de RJ. 4p.
- 5b** Stel nu dat SL een niet tot de Slaap Groep behorende vennootschap Kussen BV overneemt. De overname wordt op 1 mei 2024 feestelijk beklonken en de overeenkomst wordt ondertekend. Men heeft bepaald dat de overname met terugwerkende kracht naar 1 januari 2024 plaatsvindt. Notarieel wordt dit na de zomervakantie op 1 september 2024 bekrachtigd waarbij tevens de nieuwe directie wordt benoemd bij Kussen BV (namelijk die van SL). Vanaf welk moment moet SL de cijfers van Kussen BV in haar geconsolideerde jaarrekening opnemen ? Motiveer uw antwoord. 2p.
- 5c** Bij de overname van Kussen BV zijn naast de accountant, tevens Corporate Finance-specialisten betrokken geweest. De kosten die hiermee samenhangen zijn materieel te noemen: resp. € 45.000 en € 250.000. Tevens is door een externe partij de financiering van de overname geregeld. Ook die fee was niet onaanzienlijk, namelijk € 300.000. De directie is van mening dat alle kosten uiteraard direct ten laste van de winst- en verliesrekening kunnen worden gebracht. Deelt u deze mening? Motiveer uw antwoord 4 p.

EINDE EXAMEN